

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

V

Palma
1993

Línia Directa

© Aina Moll, A. I. Alomar i Celia Riba, segons l'autoria dels textos

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XV

Síntomes encoratjadors de normalització

Les queixes dels ciutadans preocupats per la situació precària de la llengua no han amainat durant l'estiu. Al contrari, sembla que la calor, que tendeix a relaxar els costums i la vestimenta de la gent, afavoreix també la negligència en el compliment del marc legal vigent en matèria lingüística. Les queixes no afecten sols actuacions dels serveis públics oficials, sinó també dels no oficials: segons sembla, hi ha casos freqüents de gent que treballa en el comerç o els serveis i que s'esforça a xamporrar llengües estrangeres per atendre els turistes (que són

clients passavolants), i en canvi no fa cap esforç per atendre en la nostra llengua els clients illencs -no ja parlant-la, sinó deixant-la parlar. Hem pres bona nota d'una sèrie de casos flagrants, i en retornar al ritme de feina normal després d'aquestes "semi-vacances", farem gestions intenses per mirar de posar-hi remei.

Ara bé, hi ha notícies i símptomes encoratjadors, que permeten confiar en una presa de consciència creixent, i per tant en un progrés en la normalització lingüística (perquè, no ens enganem: els servidors públics que no compleixen la llei -siguin o no funcionaris o càrrecs-, ho fan perquè creuen que la manca d'exigència dels ciutadans els assegura la impunitat). Crec que val la pena remarcar-ne la importància, per compensar el desànim que produeixen les mancances.

Les notícies.- A la darrera reunió de la Comissió Interinstitucional de la Campanya es va debatre un informe de la Comissió Tècnica que demanava la reconsideració de l'Acord Institucional per a la Normalització Lingüística i un ajustament dels seus objectius a la voluntat política i als mitjans disponibles per dur-lo a terme. S'acordà per unanimitat mantenir els objectius inicials i s'aprovaren les línies generals d'un programa d'actuació que s'iniciarà després de l'estiu amb una visita del Conseller de Cultura, President de la Comissió Interinstitucional, i la Coordinadora a tots els membres del Govern Balear per demanar-los que assumesquin un programa elaborat en funció de la situació actual de les Conselleries (començarem ja el 15 de juliol, visitant la Vice-Presidenta, que donà ple suport a la proposta del Conseller davant el Consell de Govern). Un cop assegurada la renovació de la voluntat d'exemple per part de les institucions signants de l'Acord, convocarem els representants dels diferents grups d'institucions adherits a la Campanya (partits polítics, sindicats, col·legis professionals, entitats cíviques i culturals) per demanar-los que renovin també la seva voluntat normalitzadora, amb programes concrets d'actuació. És ver que el difícil moment econòmic en què ens trobam no permetrà dedicar-hi grans mitjans, però si la voluntat política augmenta prou, l'escassetat de mitjans es compensarà amb escreix, i la Campanya es revifarà, després d'un llarg ensopiment.

Els símptomes.- Hi ha símptomes -poc perceptibles, si no ens hi

fixam, però clars- d'un clima progressivament favorable a la normalització. En citaré quatre, entre molts d'altres que es podrien adduir:

a) L'augment del català per a usos diversos que depenen exclusivament de la voluntat dels ciutadans, com els rètols comercials -que van proliferant a Palma, sobretot en empreses noves-, o les esqueles mortuòries publicades als diaris, que qualche dia han superat ja les castellaneres (curiosament, les esqueles són un "termòmetre" de la voluntat popular de normalització: ja fa molts anys que al diari "La Vanguardia" de Catalunya el nombre d'esqueles en castellà és inferior al de les catalanes: els primers anys, era quasi l'únic camp en què avançàvem, i no mancava qui comentàs amb humor negre que per fer progressar el català ens hauríem de morir tots).

b) L'augment i la millora de la qualitat lingüística de les cartes que es publiquen en català als diaris: la gran majoria estan escrites amb la fluïdesa i la naturalitat pròpies de qui domina la llengua i la practica amb freqüència, cosa que no succeïa fa pocs anys. També han ampliat molt la seva temàtica: s'ha passat de tractar-hi només qüestions de llengua a parlar-hi d'una gran multitud i varietat de temes, com en qualsevol llengua normal.

c) L'augment de les col·laboracions en català a la premsa diària (molt notable en el cas del "Menorca"), i sobretot l'augment en quantitat i qualitat de la premsa forana: fa pocs dies ho vaig comprovar una vegada més, llegint amb fruïció dues revistes que es publiquen íntegrament en català: el número d'agost de "Bona Pau" de Montuiri, que ja té més de quaranta anys de vida, i el número 2 de "Migjorn", que acaba de néixer a Campos amb vocació de setmanari comarcal.

d) L'exemple que donà en Tolo Güell, parlant en mallorquí davant el Rei, a la sortida de la *Marxa des Güell a Lluc a peu*. El Rei ha donat mostres, amb diversos discursos pronunciats a Catalunya en català, de voler recobrar la tradició que s'estroncà amb els Decrets de Nova Planta. Però això no passarà d'un simple gest testimonial mentre els seus súbdits no s'adrecin a ell amb naturalitat en les diferents llengües d'Espanya. Els mallorquins tenim una oportunitat magnífica de facilitar-li la pràctica del català en la modalitat mallorquina: només cal que els qui el tracten durant l'estiu li parlin amb tota naturalitat en la nostra

llengua (com va fer amb el Príncep una voluntària dels Jocs Olímpics, i ell la defensà quan algú la va recriminar). Això donaria prestigi al català insular, i al Rei moltes simpaties en els territoris de llengua catalana; i sens dubte ajudaria també a fer comprendre als ciutadans de terres castellanèses allò que diu l'article 3 de la Constitució, de la pluralitat lingüística com a riquesa i patrimoni dels espanyols, que ha de ser objecte de respecte i protecció.

Enhorabona, doncs, a Tolo Güell. I Déu faci que el seu exemple tengui molts d'imitadors! - A. M. (23-8-93)